

OPINIA POKONTROLNA KONTROLI nr POIS.01.04.01-A/19/2021

A. Podstawowe informacje o kontroli i jednostce kontrolowanej

1.	Numer kontroli	POIS.01.04.01-A/19/2021
2.	Numer projektu	POIS.01.04.01-00-0013/17
4.	Tytuł projektu	Budowa sieci inteligentnej na terenie zachodniej Polski (OD Zielona Góra) poprzez modernizację i przebudowę linii i stacji SN i nn, automatyzację linii i stacji w wyniku zastosowania zdalnego sterowania i elektroenergetycznej automatyki zabezpieczeniowej, w tym wskaźników przepływu prądów zwarciovych.
5.	Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli	§ 13 Umowy o dofinansowanie nr POIS.01.04.01-00-0013/17
6.	Nazwa jednostki kontrolowanej	ENEA Operator Sp. z o.o.
7.	Adres jednostki kontrolowanej	ul. Strzeszyńska 58 60-479 Poznań
8.	Osoba dokonująca czynności kontrolnych	Edyta Obrzut Główny specjalista Biuro Kontroli i Audytu Ministerstwo Klimatu i Środowiska
9.	Termin i rodzaj kontroli	Kontrola planowa przeprowadzona w dniach: 03.12.2021r. – 21.12.2021r.
10.	Zakres kontroli	Kontrola zmian w umowie nr CRU/U/1200/9000026731/2017 z dnia 02.10.2018 r. na realizację zamówienia pn.: „Budowa sieci integralnej na terenie zachodniej Polski (OD Zielona Góra) poprzez modernizację i przebudowę linii i stacji SN i nn, autoryzację linii i stacji w wyniku zastosowania zdalnego sterowania i elektroenergetycznej automatyki zabezpieczeniowej, w tym wskaźników przepływu prądów zwarciovych” wprowadzonych aneksem nr 2 z dnia 13.05.2021 r. Zakres zmian: - zmiana terminu wykonania Przedmiotu Umowy wraz z aktualizacją Harmonogramu prac i robót.
11.	Dane identyfikujące kontrolowaną umowę/zmiany umowy	
12.	Numer aneksu oraz data zawarcia z wykonawcą	Aneks nr 2 z dnia 13.05.2021 r. do Umowy nr CRU/U/1200/9000026731/2017 z dnia 02.10.2018 r.
13.	Podstawa prawna zawarcia aneksu	Rozdział 6.5.2 pkt. 22 lit. a Wytocznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 z 19.07.2017 r.

ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa; tel. (22) 36-92-432, faks (22) 36-92- 499, www.gov.pl/klimat
Działamy zgodnie z EMAS - zarządzając instytucją dbamy o środowisko

		Wewnętrzna procedura Beneficjenta - „Ręłamin udzielania zamówień przez Enea Operator Sp. z o.o.”.
14	Nazwa Wykonawcy umowy	ARTEM S.A. (następcą prawny CONTRAST Sp. z o.o.)
15	Wartość netto umowy	10 295 000,00 zł
16	Wartość brutto umowy	12 662 850,00 zł

B. Ustalenia kontroli

W umowie o dofinansowanie nr POIS.01.04.01-00-0013/17 Beneficjent zobowiązał się do realizacji projektu zgodnie z należytą starannością i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa krajowego i unijnego. W umowie wprowadzono klauzulę, zgodnie z którą warunkiem uznania wydatków za kwalifikowane jest ich poniesienie zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (dalej: *Wytyczne*).

Do oceny prawidłowości zawarcia Aneksu nr 2 do Umowy zawartej w ramach realizacji projektu, stosuje się wersję *Wytycznych* obowiązującą w dniu wszczęcia postępowania, które zakończyło się podpisaniem umowy tj. wersję z 19.07.2017 r.

Umowa nr CRU/U/1200/9000026731/2017 z dnia 02.10.2018 r. na realizację zamówienia pn.: „Budowa sieci integralnej na terenie zachodniej Polski (OD Zielona Góra) poprzez modernizację i przebudowę linii i stacji SN i nn, autoryzację linii i stacji w wyniku zastosowania zdalnego sterowania i elektroenergetycznej automatyki zabezpieczeniowej, w tym wskaźników przepływu prądów zwarciovych” (dalej: *Umowa*) zawarta została w wyniku rozstrzygnięcia postępowania z dnia 22.12.2017 r. numer ogłoszenia w bazie konkurencyjności 1077259.

Procedura zawarcia umowy nr CRU/U/1200/9000026731/2017 z 02.10.2018 r. była przedmiotem kontroli nr POIS.01.04.01-U-13(2)/2020, w wyniku której nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości.

Postępowanie, w wyniku którego zawarta została *Umowa*, przeprowadzono w oparciu o wersję regulaminu obowiązującą w dniu wszczęcia postępowania tj. Regulaminu Udzielania Zamówień przez Enea Operator Sp. z o.o., wprowadzonego uchwałą nr 10/2008 Zarządu ENEA Operator Sp. z o.o. z dnia 08.01.2008 r. z późn. zmianami (dalej: *Regulamin*) przyjętego Uchwałą nr 10/2008 Zarządu ENEA Operator sp. z o.o. z 08.01.2008 r., edycja regulaminu właściwa dla postępowania w wyniku zawarta została *Umowa* zatwierdzona uchwałą nr 274/2017 Zarządu ENEA Operator Sp. z o.o. z 07.11.2017r.

Ww. procedura była przedmiotem kontroli nr POIS-1.4. 1-U-1/20, w wyniku której stwierdzono, że jej zapisy są zgodne z regulacjami zawartymi w *Wytycznych*.

Aneksem nr 1 z dnia 11.02.2021r. na podstawie § 4 pkt 4.13.1, § 19 pkt 19.2.1 oraz § 19 pkt 19.2.25 *Umowy* wprowadzono zmianę terminu wykonania Przedmiotu Umowy wraz z aktualizacją Harmonogramu prac i robót. Termin zakończenia robót, w tym pozyskanie prawomocnych decyzji o pozwoleniu na użytkowanie inwestycji oraz sporządzenie dokumentacji powykonawczej dotyczącej inwestycji ustalono do dnia 15.12.2021r. Termin realizacji *Umowy* przed zmianą wynosił 142 tygodnie od dnia podpisania *Umowy*.¹

¹ Aneks nr 1 z dnia 11.02.2021r. do *Umowy* nr CRU/U/1200/9000026731/2017 z dnia 02.10.2018 r. nie był przedmiotem niniejszej kontroli.

W Aneksie nr 2 z dnia 13.05.2021 r. wprowadzono zmianę terminu wykonania Przedmiotu Umowy wraz z aktualizacją Harmonogramu prac i robót. Termin zakończenia robót, w tym pozyskanie prawomocnych decyzji o pozwoleniu na użytkowanie inwestycji oraz sporządzenie dokumentacji powykonawczej dotyczącej inwestycji zmieniono z 15.12.2021r. r. na 28.02.2022 r.

Wykonawca w dniu 17.03.2021 r. złożył wniosek o dokonanie zmiany umowy z dnia 16.03.2021r. W/w wniosku Wykonawca wskazał okoliczności i zdarzenia, które były niezależne od niego i nie były możliwe do przewidzenia na etapie zawierania *Umowy*, w tym:

1. Wydłużenie czasu realizacji z uwagi na obostrzenia i ograniczenia związane z pandemią COVID-19.

Wykonawca uzasadnił, że ze względu na panujący stan epidemii COVID-19 wydłużeniu uległy terminy procedowania poszczególnych wniosków kierowanych do organów administracji, w szczególności w zakresie wniosków o uzgodnienie przebiegu tras dla zakresów objętych tomem 1, 20, 21 dokumentacji. Okoliczność ta zgodnie z art. 15r ust. 1 pkt. 6 Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, uzasadnia wydłużenie terminu realizacji.

2. Opóźnienie organów administracyjnych w pozyskaniu decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego w Mierkowie dla tomu 21 dokumentacji.

Wykonawca wskazał, że wniosek o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego dla działki położonej w m. Mierków, gmina Lubusko (ujęta w tomie 21) został złożony w dniu 2.06.2020 r., decyzja z dnia 20.08.2020 r. została dostarczona Wykonawcy 13.10.2020 r. Decyzja została wydana z opóźnieniem wynoszącym ponad 2 miesiące (licząc do dnia, w którym decyzja została przekazana Wykonawcy). Do wniosku o dokonanie zmiany umowy Wykonawca załączył kserokopię dokumentacji i korespondencji, która potwierdza wystąpienie niniejszego zdarzenia.

3. Brak zgody Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na wyburzenie stacji wieżowych.

Wykonawca poinformował, że dnia 04.01.2021 r. otrzymał negatywną opinię Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków odnośnie projektowanego wyburzenia stacji transformatorowej wieżowej S3624 Krośnieńska. Kolejne negatywne opinie Wykonawca otrzymał 18.01.2021 r. (dot. Stacji S-3044 Gęstowice, S-3503 Czetowice, S-3504 Korczyców, S-3102 Mierków). Po konsultacjach z Zamawiającym, 04.02.2021 r. przygotowano propozycję rozwiązania alternatywnego na realizację umowy. Po uzgodnieniu z Lubuskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków opracowanych rozwiązań, w dniu 26.02.2021 r. uzyskano uzgodnienie nowej dokumentacji projektowej. Do wniosku o dokonanie zmiany umowy Wykonawca załączył kserokopię dokumentacji i korespondencji, która potwierdza wystąpienie niniejszego zdarzenia.

W związku z brakiem zgody na wyburzenie stacji strony zdecydowały się na pozostawienie istniejących stacji i zabudowę urządzeń w ich wnętrzu.

Weryfikowany Aneks nr 2 do *Umowy* dotyczył wyłącznie zmiany terminu realizacji Przedmiotu Umowy. Zgodnie z *Umową* projekt techniczny przygotowywał Wykonawca i podlegał on zatwierdzeniu przez Zamawiającego. Ze względu na brak zgody na wyburzenie stacji, Strony zdecydowały się na pozostawienie istniejących stacji i zabudowę urządzeń w ich wnętrzu. Ustalono, że taka zmiana techniczna była zgodna z zapisami § 19 ust. 19.2 pkt. 19.2.17. *Umowy*.

4. Opóźnienie w pozyskaniu zgody na lokalizację linii kablowej dla tomu 20 dokumentacji.

Wykonawca wskazał, że wniosek o zgodę na budowę linii kablowej został złożony w dniu 13.10.2020 r., 27.10.2021r. Wykonawca otrzymał wezwanie do uzupełnienia tj. skorygowanie mapy o naniesienie

urządzeń telekomunikacyjnych znajdujących się w pasie drogi. Wniosek w oparciu o skorygowaną mapę został złożony 16.12.2020 r. (poprzednia mapa została wykonana przed ułożeniem kabli światłowodowych, przy czym zlecenie jej wykonania dokonane zostało w terminie uzasadnionym postępowaniem prac wedle założeń harmonogramu), decyzja natomiast została wydana 15.01.2021 r. Wskazano również, iż konieczność uzupełnienia nie wynikała z działań Wykonawcy, oraz nie była możliwa do przewidzenia przez Wykonawcę. Do wniosku o dokonanie zmiany umowy Wykonawca załączył kserokopię dokumentacji i korespondencji, która potwierdza wystąpienie niniejszego zdarzenia.

We wniosku wskazano również, iż w sytuacji uwzględnienia w/w okoliczności okres wydłużenia czasu realizacji wyniósłby 264 dni. Wykonawca poinformował również, iż podjął dodatkowe kroki celem przyspieszenia przebiegu prac, wobec czego wnioskował o wydłużenie terminu realizacji umowy o 75 dni tj. do dnia 28 lutego 2022 r.².

W przedłożonych wyjaśnieniach Beneficjent wskazał, iż na dzień 08.12.2021 r. „*termin zakończenia prac wskazany w aneksie nr 2 do Umowy z Wykonawcą na 28 luty 2022 rok jest niezagrożony. Zważywszy na niniejsze na chwilę obecną nie przewiduje się opóźnień w realizacji projektu zgodnie z podpisaną umową o dofinansowanie.*”.

Jako uzasadnienie prawne zawarcia Aneksu nr 2 wskazano postanowienia Umowy tj.: § 4 pkt. 4.13. oraz § 19 ust. 19.1., ust. 19.2 pkt. 19.2.1, pkt. 19.2.3, pkt. 19.2.23 - pkt. 19.2.26, pkt. 19.2.29 - pkt. 19.2.31.

Zgodnie § 4 pkt 4.13 Umowy Wykonawca może wystąpić o zmianę terminu realizacji umowy w przypadku wystąpienia przyczyn niezależnych od stron (w tym z powodu działania siły wyższej), wprowadzenia przez strony istotnych zmian do Umowy w trakcie jej realizacji, konieczności wykonania robót dodatkowych niezbędnych do prawidłowego zakończenia robót oraz z powodu innych przyczyn leżących po stronie Zamawiającego.

W § 19 Umowy wskazano warunki oraz procedurę zmiany Umowy. Poszczególne punkty niniejszego paragrafu uzasadniające zawarcie Aneksu nr 2 brzmią następująco:

„19.1. Wszelkie zmiany UMOWY dokonywane będą przez STRONY w ramach PROCEDURY KONTROLI ZMIAN.

19.2. STRONY przewidują możliwość wprowadzenia istotnych zmian postanowień UMOWY, w stosunku do treści OFERTY WYKONAWCY w następujących przypadkach:

19.2.1. zmiany terminu wykonania PRZEDMIOTU UMOWY lub poszczególnych części zamówienia zdefiniowanych w HARMONOGRAMIE, jeżeli z przyczyn od WYKONAWCY niezależnych, których nie można było przewidzieć w chwili zawarcia UMOWY, nie jest możliwe dotrzymanie pierwotnego terminu wykonania PRZEDMIOTU UMOWY; w takim przypadku termin wykonania PRZEDMIOTU UMOWY lub poszczególnych części zamówienia zdefiniowanych w HARMONOGRAMIE może zostać przesunięty o czas trwania przyczyn od WYKONAWCY niezależnych, których nie można było przewidzieć w chwili zawarcia UMOWY oraz o czas trwania ich następstw,

(...)

19.2.3. wystąpienia innych przyczyn zewnętrznych niezależnych od ZAMAWIAJĄCEGO oraz WYKONAWCY skutkujących niemożliwością prowadzenia ROBÓT lub wykonywania innych czynności przewidzianych UMOWĄ; w takim przypadku termin wykonania PRZEDMIOTU UMOWY lub poszczególnych części zamówienia zdefiniowanych w HARMONOGRAMIE może zostać przesunięty o czas trwania przyczyn od ZAMAWIAJĄCEGO i WYKONAWCY niezależnych, których nie można było przewidzieć w chwili zawarcia UMOWY oraz o czas trwania ich następstw,

(...)

² Aneksem nr 1 z dnia 11.02.2021r. termin zakończenia robót ustalono do dnia 15.12.2021r.

19.2.23. konieczności uzyskania wyroku sądowego lub innego orzeczenia sądu lub organu, której nie przewidywano przy zawarciu UMOWY; w takim przypadku termin wykonania PRZEDMIOTU UMOWY może zostać przesunięty o czas trwania przyczyn od WYKONAWCY niezależnych oraz o czas trwania ich następstw. W takim przypadku STRONY mogą również określić zmieniony sposób osiągnięcia rezultatu będącego przedmiotem danego świadczenia wchodzącego w zakres PRZEDMIOTU UMOWY celem dostosowania go do zmienionego wyroku sądowego lub innego orzeczenia sądu lub organu,

19.2.24. konieczności zaspokojenia roszczeń lub oczekiwań osób trzecich - w tym grup społecznych lub zawodowych, w szczególności dotyczących braku zgody właścicieli nieruchomości oraz przedłużającego się procesu pozyskiwania decyzji administracyjnych; w takim przypadku termin wykonania PRZEDMIOTU UMOWY może zostać przesunięty o czas trwania przyczyn od WYKONAWCY niezależnych oraz o czas trwania ich następstw. W takim przypadku STRONY mogą również:

19.2.24.1. określić zmieniony sposób osiągnięcia rezultatu będącego przedmiotem danego świadczenia wchodzącego w zakres PRZEDMIOTU UMOWY celem uniknięcia rażącej straty przy wykonaniu PRZEDMIOTU UMOWY,

19.2.25. przekroczenia określonych przez prawo terminów wydawania przez organy administracji związanych z realizacją PRZEDMIOTU UMOWY decyzji, zezwoleń, uzgodnień itp., do wydania których organy te są zobowiązane na mocy przepisów prawa; w takim przypadku termin wykonania PRZEDMIOTU UMOWY może zostać przesunięty o czas trwania przyczyn od WYKONAWCY niezależnych oraz o czas trwania ich następstw,

19.2.26. kolizji z planowanymi lub równolegle prowadzonymi przez inne podmioty inwestycjami; w takim przypadku zmiany w UMOWIE zostaną ograniczone do zmian koniecznych dla uniknięcia lub usunięcia kolizji,

(...)

19.2.29. zaleceń organów administracji publicznej dotyczących wykonania PRZEDMIOTU UMOWY, w sposób wynikający z tych zleceń; w takim przypadku termin wykonania PRZEDMIOTU UMOWY może zostać przesunięty o czas trwania tych okoliczności od WYKONAWCY niezależnych oraz (ewentualnie) o czas trwania ich następstw,

19.2.30. zaistnienia, po zawarciu UMOWY, wymogów środowiskowych lub uwarunkowań prawnych i administracyjnych; w takim przypadku termin wykonania PRZEDMIOTU UMOWY może zostać przesunięty o czas trwania tych okoliczności od WYKONAWCY niezależnych oraz (ewentualnie) o czas trwania ich następstw,

19.2.31. zaistnienia, po zawarciu UMOWY, przypadku SIŁY WYŻSZEJ, przez którą, na potrzeby niniejszego warunku, rozumieć należy jako zdarzenie zewnętrzne wobec łączącej STRONY więzi prawnej:

19.2.31.1. o charakterze niezależnym od STRON,

19.2.31.2. którego STRONY nie mogły przewidzieć przed zawarciem UMOWY,

19.2.31.3. którego nie można uniknąć, ani któremu STRONY nie mogły zapobiec przy zachowaniu należytej staranności,

19.2.31.4. której nie można przypisać drugiej STRONIE.

Za SIŁĘ WYŻSZĄ, warunkująca zmianę UMOWY uważać się będzie w szczególności: powódź, pożar i inne klęski żywiołowe, zamieszki, strajki, ataki terrorystyczne, działania wojenne, nagłe załamania warunków atmosferycznych, nagłe przerwy w dostawie energii elektrycznej, promieniowanie lub skażenia. W takim przypadku termin wykonania PRZEDMIOTU UMOWY może zostać przesunięty o czas trwania siły wyższej oraz czas trwania jej następstw. W takim przypadku Strony mogą również określić zmieniony sposób osiągnięcia rezultatu będącego przedmiotem danego świadczenia wchodzącego w zakres PRZEDMIOTU UMOWY celem dostosowania go do skutków wystąpienia SIŁY WYŻSZEJ.”.

Po przeanalizowaniu procedury zawarcia Aneksu nr 2 z dnia 13.05.2021 r., przedłożonych dokumentów i wyjaśnień stwierdzono, że przedmiotowy aneks został zawarty zgodnie z regulacjami znajdującymi się w Rozdziale 6.5.2 pkt. 22 lit. a Wytycznych, Regulaminie (Załączniki 5: Zasady udzielenia zamówień współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej §1 pkt. 9) oraz w Umowie nr CRU/U/1200/9000026731/2017 z dnia 02.10.2018 r. Potwierdzono również, że zapisy dotyczące możliwości wprowadzania zmian do umowy znajdowały się we wzorze Umowy będącej załącznikiem

do Warunków Zamówienia nr RPUZ/Z/0392/2017/OD/ZZD/DR/RI. Powyższa zmiana nie doprowadziła do zmiany charakteru *Umowy*.

Symptomy mogące wskazywać na wystąpienie nadużycia finansowego

Nie stwierdzono symptomów mogących wskazywać na wystąpienie nadużycia finansowego.

Zastosowane techniki kontrolne:

Do weryfikacji niniejszego zakresu kontroli wykorzystano:

- a) analizę dokumentów źródłowych,
- b) wyjaśnienia beneficjenta,

Wypełniono następujące listy sprawdzające:

- Lista sprawdzająca dokumenty/informacje w postępowaniach nieobjętych zakresem stosowania ustawy PZP;
- Lista sprawdzająca dot. symptomów mogących wskazywać na wystąpienie nadużycia finansowego oraz zidentyfikowanych sygnałów dot. nadużyć finansowych do wykorzystania podczas kontroli zawierania umów.

Przeprowadzono analizę dokumentacji, która dotyczyła zawarcia kontrolowanego aneksu do umowy oraz wyjaśnień Beneficjenta.

C. Wykaz stwierdzonych naruszeń i nieprawidłowości

Nie dotyczy.

D. Informacja o korektach finansowych

Nie dotyczy.

E. Zalecenia

Nie wydano zaleceń.

F. Informacja o wystąpieniu z wnioskiem do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o przeprowadzenie kontroli (nie dotyczy)

Kontrolujący:

Edyta Obrzut

Podpis Kierownika jednostki kontrolującej lub osoby upoważnionej:

Małgorzata Keller-Boroszko

Dyrektor Biura Kontroli i Audytu

Pouczenie:

Zgodnie z Podrozdziałem 4.1 Załącznika nr 1 do Zaleceń dla instytucji zaangażowanych w realizację POIiŚ 2014-2020 w zakresie procedur kontrolnych oraz systemu rocznych rozliczeń do wydanej informacji pokontrolnej beneficjent może zgłosić pisemne zastrzeżenia wraz z uzasadnieniem. Zastrzeżenia należy przekazać instytucji kontrolującej w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji pokontrolnej. W takim wypadku dokumentacja podlega ponownej weryfikacji.